

Caracterizarea personajelor operei Morometii scrisa de Marin Preda - prima parte

Personajele se definesc prin miscare si limbaj. Portretul lui Ilie Moromete se constituie finalmente din suma detaliilor acumulate pe parcurs. El este figura centrala a cartii, protagonistul romanului. Existenta fiecarui membru al familiei depinde de existenta sau initiativele lui. Nu asta face, insa din el personajul tutelar al romanului. Ilie Moromete e un taran seducator, pe care propria sa sotie si copiii il asculta cu incantare. Niculae este vizibil fermecat de felul de a vorbi al tatalui sau. Prestigiul de care se bucura in sat este real si necontestat. Inteligenta, ironia, umorul, stiinta de a povesti fac din acest personaj un taran-fijozof. Deosebirea dintre Ilie Moromete si Ion al lui Rebreanu da de altfel, si nota de puternica originalitate a cartii lui Marin Preda. Scriitorul muntean descopera lumii rurale intelectualitatea.

Caracter puternic, natura complexa inteligenta iesita din comun, Ilie Moromete, "simbolizeaza lumea taraneasca in valorile ei durabile." (Eugen Simion). Cuvintele fac lumina in cele mai incurcate ganduri: "...avea uneori obiceiul - semn de batranete sau poate nevoia de a se convinge ca si cele mai intortocheate ganduri pot capata glas - de a se retrage pe undeva, prin gradina sau prin spatele casei si de a vorbi singur." Cand 1-a intrebat cineva de ce vorbeste singur, a raspuns ca "asta e din pricina ca n-are cu cine discuta", cu sensul ca "nimeni nu merita sai asculte gandurile." Interlocutorul imaginar, interlocutorul ideal, are posibilitatea sa se identifice cu fiinta secreta a personajului. Limbajul intretine iluzia perpetuarii unui timp benefic.

De altfel, personajul traieste concomitent in doua lumi. Cea reala este compusa din familie, din prieteni, din de-ai lui Aristide sau Balosu, din perceptori care cer cu insistenta fonciirea; cealalta lume, mult mai complexa, e lumea interioara in care eroul evolueaza nestingherit. Personajul "vede" acolo unde altii nu observa nimic, unde ceilalti vad banalul, Ilie Moromete descopera farmecul.

A sta pe stanoaga si a privi lumea e echivalent cu a vedea un spectacol. Omul se incapataneaza sa reziste, convins ca lumea lui taraneasca inseamna stabilitate in universul satului dinaintea celui de-al doilea razboi mondial. Moromete nu e un om obisnuit, felul lui de a se purta starneste nedumerire in jur, iritare sau admiratie. In scenele de la fieraria lui locan, personajul se individualizeaza. Aici se citesc stirile din "Dimineata" si Moromete e inconjurat si ascultat cu multa simpatie. Prestigiul sau intre oamenii satului este real. Este sociabil, inteligent si are o mare disponibilitate umoristica. Aproape gata sa se aseze la masa, familia constata ca Dutulache, catelul, fura branza Catrina se supara si-l dracuieste, Ilie adauga linistit: "Da-i apa"